Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

25. ledna 2017 [1]*

„Řízení o předběžné otázce — Policejní a soudní spolupráce v trestních věcech — Rámcové rozhodnutí 2002/584/SVV — Evropský zatýkací rozkaz — Článek 23 — Lhůta pro předání vyžádané osoby — Možnost dohodnout opakovaně nové datum předání — Odpor vyžádané osoby proti jejímu předání — Vyšší moc“

Ve věci C-640/15,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Court of Appeal (Odvolací soud, Irsko) ze dne 24. listopadu 2015, došlým Soudnímu dvoru dne 2. prosince 2015, v řízení o výkonu evropského zatýkacího rozkazu proti

Tomasi Vilkasovi,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení L. Bay Larsen (zpravodaj), předseda senátu, M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan a D. Šváby, soudci,

generální advokát: Michal Bobek,

vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 20. července 2016,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za T. Vilkase M. Kellym, QC, M. Lynamem, BL, B. Coveneyem, J. Woodem a T. Horan, solicitors,

— za Irsko E. Creedon, D. Curley a E. Pearsonem, jako zmocněnci, ve spolupráci s S. Stack, SC, a J. Bensonem, BL,

— za francouzskou vládu D. Colasem a F.-X. Bréchotem, jako zmocněnci,

— za litevskou vládu M. D. Kriaučiūnasem, R. Krasuckaitė a J. Nasutavičienė, jako zmocněnci,

— za rakouskou vládu C. Pesendorfer, jako zmocněnkyní,

— za polskou vládu B. Majczynou, jako zmocněncem,

— za vládu Spojeného království S. Brandonem, jako zmocněncem, ve spolupráci s J. Holmesem, barrister,

1 — Jednací jazyk: angličtina

— za Evropskou komisi R. Troostersem a S. Grünheid, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 27. října 2016,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 23 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. 2002, L 190, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 34), ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009 (Úř. věst. 2009, L 81, s. 24, dále jen „rámcové rozhodnutí“).

2 Tato žádost byla podána v rámci výkonu evropských zatýkacích rozkazů vydaných litevským soudem proti Tomasi Vilkasovi v Irsku.

Právní rámec

Unijní právo

Úmluva o zjednodušeném postupu vydávání

3 Článek 11 odst. 3 Úmluvy vypracované na základě článku K.3 Smlouvy o Evropské unii o zjednodušeném postupu vydávání mezi členskými státy Evropské unie, podepsaná dne 10. března 1995 (Úř. věst. 1995, C 78, s. 2, dále jen „úmluva o zjednodušeném postupu vydávání“), stanoví:

„Zabrání-li vydání osoby ve [stanovené] lhůtě [...] nepředvídatelné okolnosti, uvědomí o tom dotčený orgán [...] druhý orgán. Tyto dva orgány se mezi sebou dohodnou na novém dni vydání. V tom případě dojde k vydání nejpozději dvacet dnů od takto dohodnutého nového dne. Je-li dotčená osoba zadržována i po uplynutí této lhůty, je propuštěna na svobodu.“

Rámcové rozhodnutí

4 Body 5 a 7 odůvodnění rámcového rozhodnutí znějí takto:

„(5) Z cíle stanoveného pro Evropskou unii stát se prostorem svobody, bezpečnosti a práva vyplývá zrušení vydávání mezi jednotlivými členskými státy a jeho nahrazení systémem předávání mezi justičními orgány. Dále zavedení zjednodušeného systému předávání odsouzených nebo podezřelých osob za účelem trestního řízení nebo výkonu soudních rozhodnutí ve věcech trestních umožňuje odstranit složitost a možné prodlení spojené se stávajícími postupy vydávání. Tradiční vztahy spolupráce, které až dosud převládaly mezi jednotlivými členskými státy, by měly být nahrazeny systémem volného pohybu soudních rozhodnutí ve věcech trestních, zahrnujícím jak rozhodnutí předcházející odsouzení, tak i pravomocná rozhodnutí, v prostoru svobody, bezpečnosti a práva.

[...]

(7) Jelikož cílů týkajících se nahrazení systému mnohostranného vydávání založeného na Evropské úmluvě o vydávání ze dne 13. prosince 1957 nelze dostatečně dosáhnout jednostranným jednáním členských států, a proto, z důvodu jejich rozsahu a účinků, jich může být lépe dosaženo na úrovni

Unie, může Rada přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity ve smyslu článku 2 [EU] a článku 5 [ES]. V souladu se zásadou proporcionality ve smyslu článku 5 [ES] toto rámcové rozhodnutí nepřekračuje rámec toho, co je pro jeho dosažení nezbytné.“

5 Článek 1 rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Definice evropského zatýkacího rozkazu a povinnost jej vykonat“, v odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. Evropský zatýkací rozkaz je soudní rozhodnutí, které vydal některý členský stát proto, aby jiný členský stát zatkl a předal vyžádanou osobu za účelem trestního stíhání nebo výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody.

2. Členské státy vykonají evropský zatýkací rozkaz na základě zásady vzájemného uznávání a v souladu s ustanoveními tohoto rámcového rozhodnutí. “

6 Článek 12 rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Držení vyžádané osoby ve vazbě“, stanoví:

„Při zatčení osoby na základě evropského zatýkacího rozkazu rozhodne v souladu s právem vykonávajícího členského státu vykonávající justiční orgán o tom, zda by měla být vyžádaná osoba ponechána ve vazbě. Tuto osobu lze kdykoli předběžně propustit z vazby v souladu s vnitrostátním právem vykonávajícího členského státu za podmínky, že příslušný orgán daného členského státu učiní veškerá opatření nezbytná k tomu, aby tato osoba nemohla utéci.“

7 Článek 15 odst. 1 rámcového rozhodnutí stanoví:

„Vykonávající justiční orgán rozhodne o předání osoby ve lhůtách a za podmínek stanovených v tomto rámcovém rozhodnutí.“

8 Článek 23 rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Lhůty pro předání osoby“, stanoví:

„1. Vyžádaná osoba je předána co nejdříve v den, který dohodnou dotyčné orgány.

2. Je předána nejpozději do deseti dnů po přijetí pravomocného rozhodnutí o výkonu evropského zatýkacího rozkazu.

3. Brání-li předání vyžádané osoby ve lhůtě stanovené v odstavci 2 okolnosti, které jsou mimo kontrolu členských států, vykonávající a vystavující justiční orgán se neprodleně vzájemně kontaktují a dohodnou nové datum předání. V tomto případě se předání uskuteční do deseti dnů od dohodnutí tohoto nového data [od dohodnutého nového data].

4. Předání lze výjimečně dočasně odložit ze závažných humanitárních důvodů, například existují-li závažné důvody domnívat se, že by to zjevně ohrozilo život nebo zdraví vyžádané osoby. Výkon evropského zatýkacího rozkazu se uskuteční, jakmile tyto důvody pominou. Vykonávající justiční orgán neprodleně informuje vystavující justiční orgán a dohodne s ním nové datum předání. V tomto případě se předání uskuteční ve lhůtě do deseti dnů od nového data.

5. Nachází-li se osoba po uplynutí lhůt uvedených v odstavcích 2 až 4 ještě ve vazbě, bude propuštěna.“

Irské právo

9 Přijímání příkazů k předání osob, na které se vztahuje evropský zatýkací rozkaz, ze strany High Court (Vrchní soud, Irsko) upravuje čl. 16 odst. 1 a 2 European Arrest Warrant Act 2003 (zákon o evropském zatýkacím rozkazu z roku 2003) ve znění použitelném na spor v původním řízení.

10 Článek 16 odst. 3A tohoto zákona stanoví, že osoba, na kterou se vztahuje takový příkaz, je předána do vystavujícího členského státu nejpozději do deseti dnů poté, co tento příkaz nabyl účinnosti.

11 Článek 16 odst. 4 a 5 uvedeného zákona zní takto:

„4) Vydá-li High Court [(Vrchní soud)] příkaz podle odstavce 1 nebo 2 a nerozhodne-li zároveň o odložení předání podle článku 18

[...]

b) nařídí zajištění dotčené osoby ve věznici […] na dobu nepřesahující 25 dnů, než dojde k vykonání příkazu a

c) nařídí, že dotčená osoba bude znovu předvedena před High Court [(Vrchní soud)],
   i) nebyla-li předána před uplynutím lhůty pro předání podle odstavce 3A, co možná nejdříve po uplynutí uvedené lhůty, nebo
   ii) má-li ústřední orgán státu za to, že vzhledem k okolnostem, které jsou mimo kontrolu státu nebo dotčeného vystavujícího státu, nebude dotčená osoba předána ke dni uplynutí lhůty stanovené v bodě i), před jejím uplynutím.

5) V případě předvedení osoby před High Court [(Vrchní soud)] podle ustanovení odst. 4 písm. c), High Court [(Vrchní soud)]

a) je-li přesvědčen, že z důvodu okolností, které jsou mimo kontrolu státu nebo dotčeného vystavujícího státu, nebyla dotčená osoba předána ve lhůtě pro předání podle odstavce 3A nebo že případně nebude v této lhůtě předána,
   i) po dohodě s vystavujícím justičním orgánem stanoví nové datum předání dotčené osoby a
   ii) nařídí zajištění dotčené osoby ve věznici […] na dobu nepřesahující 10 dní od data stanoveného podle bodu i) do doby jejího předání,

a

b) v ostatních případech nařídí propuštění dotčené osoby.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

12 Na Tomase Vilkase vydal litevský soud dva evropské zatýkací rozkazy.

13 Dvěma příkazy ze dne 9. července 2015 rozhodl High Court (Vrchní soud) o předání T. Vilkase litevským orgánům nejpozději do deseti dnů od nabytí účinnosti těchto příkazů, tedy nejpozději dne 3. srpna 2015.

14 Irské orgány se dne 31. července 2015 pokusily o předání T. Vilkase litevským orgánům, přičemž využily běžné letecké linky. Odpor dotčeného tento první pokus o předání zmařil, protože pilot letadla odmítl přítomnost T. Vilkase na palubě letadla zajišťujícího tento let.

15 High Court (Vrchní soud) tedy nařídil předání T. Vilkase litevským orgánům nejpozději do deseti dnů od 6. srpna 2015. Dne 13. srpna 2015 byl z důvodu chování dotčeného zmařen druhý pokus o předání.

16 Minister for Justice and Equality (ministr spravedlnosti, Irsko) tedy podal k High Court (Vrchní soud) návrh na povolení třetího pokusu o předání T. Vilkase litevským orgánům, tentokrát po moři a pozemní cestou. Tento soud však dne 14. srpna 2015 dospěl k závěru, že není příslušným k rozhodnutí o tomto návrhu a nařídil propuštění T. Vilkase.

17 Ministr spravedlnosti podal proti tomuto rozsudku odvolání k předkládajícímu soudu.

18 Za těchto podmínek se Court of Appeal (Odvolací soud, Irsko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Předpokládá nebo umožňuje článek 23 rámcového rozhodnutí opakovanou dohodu o novém datu předání?

2) V případě kladné odpovědi, je tomu tak v některé nebo ve všech následujících situacích: jestliže předání vyžádané osoby ve lhůtě stanovené v čl. 23 odst. 2 rámcového rozhodnutí již zabránily okolnosti, které jsou mimo kontrolu členských států, takže bylo dohodnuto nové datum předání, a je zjištěno, že tyto okolnosti

— nadále trvají;

— již skončily a nastaly znovu nebo

— již skončily a zároveň nastaly jiné okolnosti, které zabránily nebo mohou zabránit předání vyžádané osoby ve stanovené lhůtě vztahující se k uvedenému novému datu předání? “

K předběžným otázkám

19 Podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda článek 23 rámcového rozhodnutí musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby v takové situaci, o jakou se jedná v původním řízení, vykonávající a vystavující justiční orgán dohodly nové datum předání podle čl. 23 odst. 3 rámcového rozhodnutí, pokud odpor, který opakovaně klade vyžádaná osoba, zabránil jejímu předání ve lhůtě deseti dnů od prvního nového data předání dohodnutého na základě tohoto ustanovení.

20 V této souvislosti je třeba uvést, že čl. 15 odst. 1 rámcového rozhodnutí v obecné rovině stanoví, že vykonávající justiční orgán rozhodne o předání vyžádané osoby „ve lhůtách a za podmínek stanovených v tomto rámcovém rozhodnutí“.

21 Pokud jde konkrétně o poslední fázi postupu předání, čl. 23 odst. 1 rámcového rozhodnutí stanoví, že vyžádaná osoba je předána co nejdříve v den, který dohodnou dotyčné orgány.

22 Tato zásada je konkretizována v čl. 23 odst. 2 rámcového rozhodnutí, který uvádí, že vyžádaná osoba je předána nejpozději do deseti dnů po přijetí pravomocného rozhodnutí o výkonu evropského zatýkacího rozkazu.

23 Unijní normotvůrce nicméně povolil určité odchylky od tohoto pravidla, když stanovil, že v určitých situacích vymezených v čl. 23 odst. 3 a 4 rámcového rozhodnutí dohodnou dotyčné orgány nové datum předání a předání vyžádané osoby se uskuteční do deseti dnů od tohoto nového dohodnutého data.

24 Konkrétně, první věta čl. 23 odst. 3 rámcového rozhodnutí uvádí, že vykonávající justiční orgán a vystavující justiční orgán dohodnou nové datum předání, brání-li předání vyžádané osoby ve lhůtě stanovené v čl. 23 odst. 2 rámcového rozhodnutí okolnosti, které jsou mimo kontrolu členských států.

25 Článek. 23 odst. 3 rámcového rozhodnutí tedy neomezuje výslovně počet nových dat předání, která mohou být dohodnuta mezi dotyčnými orgány, brání-li předání vyžádané osoby ve stanovené lhůtě okolnosti, které jsou mimo kontrolu členských států.

26 Předkládající soud však poukazuje na to, že čl. 23 odst. 3 první věta rámcového rozhodnutí odkazuje výslovně pouze na situaci, kdy okolnosti, které jsou mimo kontrolu členských států, brání předání vyžádané osoby „ve lhůtě stanovené v [čl. 23 odst. 2 rámcového rozhodnutí]“, tj. „nejpozději do deseti dnů po přijetí pravomocného rozhodnutí o výkonu evropského zatýkacího rozkazu“.

27 Předkládající soud si tedy klade otázku ohledně použitelnosti pravidla uvedeného v čl. 23 odst. 3 první větě rámcového rozhodnutí na situace, kdy okolnosti, které jsou mimo kontrolu členských států, nastalé po uplynutí této lhůty znemožňují předání vyžádané osoby ve lhůtě deseti dnů od prvního nového data předání dohodnutého na základě tohoto ustanovení.

28 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že doslovný výklad čl. 23 odst. 3 rámcového rozhodnutí takové použitelnosti nutně nebrání.

29 Jak totiž uvedl generální advokát v bodě 25 svého stanoviska, brání-li předání vyžádané osoby ve lhůtě deseti dnů od prvního nového data předání dohodnutého na základě čl. 23 odst. 3 rámcového rozhodnutí okolnosti, které jsou mimo kontrolu členských států, podmínka nemožnosti předání této osoby ve lhůtě deseti dnů po přijetí pravomocného rozhodnutí o výkonu evropského zatýkacího rozkazu musela být z povahy věci splněna, aby bylo toto první nové datum předání stanoveno.

30 Kromě toho podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že při výkladu ustanovení unijního práva je třeba vzít v úvahu nejen jeho znění, ale i jeho kontext a cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí (rozsudky ze dne 19. prosince 2013, Koushkaki, C-84/12, EU:C:2013:862, bod 34, a ze dne 16. listopadu 2016, Hemming a další, C-316/15, EU:C:2016:879, bod 27).

31 V tomto ohledu je důležité připomenout, že rámcové rozhodnutí zavedením nového zjednodušeného a efektivnějšího systému předávání osob odsouzených za porušení trestního práva nebo podezřelých z porušení trestního práva směřuje k usnadnění a urychlení soudní spolupráce za účelem přispět k uskutečnění cíle vytyčeného pro Unii, a sice stát se prostorem svobody, bezpečnosti a práva tím, že se bude zakládat na vysoké úrovni důvěry, která musí existovat mezi členskými státy (rozsudky ze dne 16. července 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 28, a ze dne 5. dubna 2016, Aranyosi a Căldăraru, C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, bod 76).

32 V tomto rámci je cílem článku 23 rámcového rozhodnutí, stejně jako jeho článků 15 a 17, urychlit soudní spolupráci stanovením lhůt k přijetí rozhodnutí souvisejících s evropským zatýkacím rozkazem, které musí členské státy dodržovat (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 30. května 2013, F, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, bod 58, a ze dne 16. července 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, body 29 a 33).

33 Mít za to, že vykonávající justiční orgán nemůže využít nové lhůty pro předání vyžádané osoby, jestliže v praxi jejímu předání ve lhůtě deseti dnů od prvního nového data předání dohodnutého na základě čl. 23 odst. 3 rámcového rozhodnutí brání okolnosti, které jsou mimo kontrolu členských států, by přitom znamenalo uložit tomuto orgánu nesplnitelnou povinnost a nijak by to nepřispívalo ke sledovanému cíli urychlení soudní spolupráce.

34 Článek 23 odst. 3 rámcového rozhodnutí je kromě toho třeba vykládat s ohledem rovněž na čl. 23 odst. 5 tohoto rozhodnutí.

35 Posledně uvedené ustanovení stanoví, že nachází-li se osoba po uplynutí lhůt uvedených v odstavcích 2 až 4 ještě ve vazbě, bude propuštěna.

36 Z toho vyplývá, že kdyby čl. 23 odst. 3 rámcového rozhodnutí měl být vykládán v tom smyslu, že pravidlo uvedené v jeho první větě není použitelné, brání-li předání vyžádané osoby ve lhůtě deseti dnů od prvního nového data předání dohodnutého na základě tohoto ustanovení okolnosti, které jsou mimo kontrolu členských států, musela by být tato osoba v takové situaci povinně propuštěna, bez ohledu na okolnosti daného případu, jelikož lhůta uvedená v tomto ustanovení uplynula.

37 Tento výklad by tedy mohl výrazně omezit účinnost postupů stanovených rámcovým rozhodnutím, a bránit tak úplnému dosažení cíle sledovaného tímto rozhodnutím, jímž je usnadnění soudní spolupráce zavedením efektivnějšího systému předávání osob odsouzených za porušení trestního práva nebo podezřelých z porušení trestního práva.

38 Uvedený výklad by kromě toho mohl vést k propuštění vyžádané osoby v situacích, kdy prodloužení doby trvání vazby této osoby není způsobeno nedostatkem řádné péče vykonávajícího orgánu a kdy celková délka vazby této osoby není nepřiměřená, s ohledem zejména na případný podíl uvedené osoby na prodlení v řízení, trest, který této osobě hrozí, a případně existenci nebezpečí útěku (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. července 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 59).

39 Za těchto podmínek je třeba mít za to, že čl. 23 odst. 3 rámcového rozhodnutí musí být vykládán v tom smyslu, že dotyčné orgány musí dohodnout nové datum předání podle tohoto ustanovení rovněž tehdy, kdy předání vyžádané osoby do deseti dnů od prvního nového data předání dohodnutého na základě tohoto ustanovení brání okolnosti, které jsou mimo kontrolu členských států.

40 Tento závěr není zpochybněn povinností vykládat čl. 23 odst. 3 rámcového rozhodnutí v souladu s článkem 6 Listiny základních práv Evropské unie, který stanoví, že každý má právo na svobodu a osobní bezpečnost (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. července 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 54).

41 Je pravda, že výklad čl. 23 odst. 3 rámcového rozhodnutí uvedený v bodě 39 tohoto rozsudku znamená, že vykonávající justiční orgán není nutně povinen vyžádanou osobu propustit, nachází-li se ještě ve vazbě, pokud předání této osoby do deseti dnů od prvního nového data dohodnutého na základě tohoto ustanovení brání okolnosti, které jsou mimo kontrolu členských států.

42 Nicméně jak uvedl generální advokát v bodě 37 svého stanoviska, tento výklad nevyžaduje, aby byla vyžádaná osoba držena ve vazbě, jelikož článek 12 rámcového rozhodnutí upřesňuje, že o tom, zda by měla být tato osoba ponechána ve vazbě, rozhodne v souladu s právem vykonávajícího členského státu vykonávající justiční orgán, a že tuto osobu lze kdykoli předběžně propustit z vazby v souladu s tímto právem za podmínky, že příslušný orgán učiní veškerá opatření nezbytná k tomu, aby uvedená osoba nemohla utéci.

43 V tomto kontextu, pokud dotyčné orgány dohodnou druhé nové datum předání na základě čl. 23 odst. 3 rámcového rozhodnutí, může vykonávající justiční orgán rozhodnout v souladu s článkem 6 Listiny základních práv o ponechání vyžádané osoby ve vazbě jen tehdy, pokud řízení o výkonu evropského zatýkacího rozkazu bylo vedeno s dostatečnou péčí a délka vazby tudíž není nepřiměřená. Aby se tento orgán ujistil, že tomu tak je, musí konkrétně prověřit dotčenou situaci, přičemž zohlední všechny relevantní skutečnosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. července 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, body 58 a 59).

44 Za těchto podmínek je třeba určit, zda vykonávající a vystavující justiční orgán musí dohodnout druhé nové datum předání podle čl. 23 odst. 3 rámcového rozhodnutí v takové situaci, o jakou se jedná v původním řízení, kdy odpor, který opakovaně klade vyžádaná osoba, zabránil jejímu předání ve lhůtě deseti dnů od prvního nového data předání dohodnutého na základě tohoto ustanovení.

45 V tomto ohledu je třeba poukázat na to, že pokud jde o podmínky použití pravidla uvedeného v první větě čl. 23 odst. 3 rámcového rozhodnutí, je mezi jednotlivými jazykovými verzemi tohoto ustanovení určitý rozdíl.

46 Řecká, francouzská, italská, portugalská, rumunská a finská verze uvedeného ustanovení podmiňují použití tohoto pravidla nemožností provést předání z důvodu vyšší moci v některém z dotčených členských států, kdežto jiné jazykové verze téhož ustanovení, jako španělská, česká, dánská, německá, anglická, nizozemská, polská, slovenská a švédská, hovoří místo toho o nemožnosti provést předání kvůli okolnostem, které jsou mimo kontrolu dotyčných členských států.

47 Nezbytnost jednotného výkladu ustanovení unijního práva vylučuje, aby byl text ustanovení posuzován izolovaně, a naopak vyžaduje, aby byl vykládán s ohledem jak na skutečnou vůli jeho autora, tak na cíl jím sledovaný, ve světle zejména všech jazykových verzí (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 20. listopadu 2001, Jany a další, C-268/99, EU:C:2001:616, bod 47, a ze dne 19. září 2013, van Buggenhout a van de Mierop, C-251/12, EU:C:2013:566, body 26 a 27).

48 Z tohoto hlediska je třeba zdůraznit, že formulace použité v čl. 23 odst. 3 rámcového rozhodnutí vycházejí z čl. 11 odst. 3 úmluvy o zjednodušeném postupu vydávání.

49 Anglická a švédská verze posledně uvedeného ustanovení sice hovoří o okolnostech, které jsou mimo kontrolu dotčených členských států, avšak je nutné konstatovat, že španělská, dánská, německá, řecká, francouzská, italská, nizozemská, portugalská a finská verze uvedeného ustanovení zmiňují zásah vyšší moci.

50 Rovněž z důvodové zprávy k této úmluvě v jejích různých jazykových zněních vyplývá, že formulace použitá v čl. 11 odst. 3 této úmluvy musí být vykládána striktně v tom smyslu, že označuje situaci, kterou nebylo možné předvídat a jejímuž vzniku nebylo možné zabránit. Toto upřesnění svědčí ve prospěch toho, že smluvní strany uvedené úmluvy měly v konečném důsledku v úmyslu odkázat na vyšší moc, jak je obvykle chápána, což potvrzuje seznam příkladů zmíněných v této důvodové zprávě.

51 Kromě toho důvodová zpráva k návrhu Komise [COM(2001) 522 final], který vedl k přijetí rámcového rozhodnutí, ve svých různých jazykových zněních odkazuje na úmluvu o zjednodušeném postupu vydávání a přebírá vysvětlení uvedená v důvodové zprávě k úmluvě, zmíněná v předchozím odstavci tohoto rozsudku. Španělská, dánská německá, anglická, nizozemská a švédská verze důvodové zprávy k uvedenému návrhu dokonce odkazují doslovně na institut vyšší moci k upřesnění dosahu pojmu okolností, které jsou mimo kontrolu dotyčných členských států.

52 Tyto jednotlivé skutečnosti přispívají k prokázání toho, že použití posledně uvedeného výrazu v některých jazykových verzích neznamená, že unijní normotvůrce měl v úmyslu, aby se pravidlo uvedené v čl. 23 odst. 3 první větě rámcového rozhodnutí uplatnilo v jiných situacích než v těch, kdy předání vyžádané osoby brání vyšší moc v jednom či druhém z členských států.

53 Z ustálené judikatury v různých oblastech unijního práva přitom vyplývá, že pojem „vyšší moc“ musí být chápán ve smyslu okolností nezávislých na tom, kdo se jí dovolává, neobvyklých a nepředvídatelných, jejichž důsledkům nemohlo být přes veškerou vynaloženou péči zabráněno (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 18. prosince 2007, Société Pipeline Méditerranée a Rhône, C-314/06, EU:C:2007:817, bod 23; ze dne 18. března 2010, SGS Belgium a další, C-218/09, EU:C:2010:152, bod 44, a ze dne 18. července 2013, Eurofit, C-99/12, EU:C:2013:487, bod 31).

54 Z ustálené judikatury rovněž plyne, že jelikož pojem „vyšší moc“ nemá totožný obsah v různých oblastech uplatňování unijního práva, musí být jeho význam určen v závislosti na právním rámci, v němž se mají projevit jeho účinky (rozsudky ze dne 18. prosince 2007, Société Pipeline Méditerranée

a Rhône, C-314/06, EU:C:2007:817, bod 25; ze dne 18. března 2010, SGS Belgium a další, C-218/09, EU:C:2010:152, bod 45, a ze dne 18. července 2013, Eurofit, C-99/12, EU:C:2013:487, bod 32).

55 Pokud jde o pojem „vyšší moc“ ve smyslu čl. 23 odst. 3 rámcového rozhodnutí, je tedy třeba za účelem výkladu a uplatnění pojmových znaků vyšší moci, jak vyplývají z judikatury Soudního dvora, zohlednit systematiku a účel rámcového rozhodnutí (viz obdobně rozsudek ze dne 18. prosince 2007, Société Pipeline Méditerranée a Rhône, C-314/06, EU:C:2007:817, bod 26).

56 V tomto ohledu je třeba připomenout, že čl. 23 odst. 3 rámcového rozhodnutí představuje odchylku od pravidla stanoveného v čl. 23 odst. 2 rámcového rozhodnutí. Pojem „vyšší moc“ ve smyslu čl. 23 odst. 3 rámcového rozhodnutí tedy musí být vykládán striktně (viz obdobně rozsudky ze dne 14. června 2012, CIVAD, C-533/10, EU:C:2012:347, body 24 a 25, jakož i ze dne 18. července 2013, Eurofit, C-99/12, EU:C:2013:487, bod 37).

57 Kromě toho je nutné zdůraznit, že ze znění čl. 23 odst. 3 rámcového rozhodnutí vyplývá, že zásah vyšší moci může odůvodňovat prodloužení lhůty pro předání vyžádané osoby pouze v rozsahu, v němž tato vyšší moc „brání“ předání této osoby ve stanovené lhůtě. Pouhá okolnost, že předání uvedené osoby se ztížilo, tedy nemůže odůvodnit použití pravidla uvedeného v první větě tohoto ustanovení.

58 V tomto kontextu je zřejmé, že odpor, který klade vyžádaná osoba při svém předání, lze platně považovat za okolnost, která je nezávislá na dotyčných orgánech a neobvyklá.

59 Okolnost, že některé vyžádané osoby kladou při svém předání odpor, naproti tomu nelze označit za nepředvídatelnou.

60 V takové situaci, o jakou se jedná v původním řízení, kdy vyžádaná osoba kladla odpor již při prvním pokusu o předání, tím spíše nelze skutečnost, že klade odpor i při druhém pokusu, zpravidla považovat za nepředvídatelnou. Jak uvedl generální advokát v bodě 71 svého stanoviska, totéž platí ostatně i o odmítnutí pilota letadla nechat nastoupit cestujícího, který se chová agresivně.

61 Pokud jde o podmínku, že okolnost může představovat vyšší moc pouze v případě, že jejím důsledkům nemohlo být přes veškerou vynaloženou péči zabráněno, je třeba uvést, že dotyčné orgány mají k dispozici prostředky umožňující jim většinou překonat odpor kladený vyžádanou osobou.

62 Nelze tedy vyloučit, že v reakci na odpor vyžádané osoby tyto orgány využijí určitých donucovacích opatření, za podmínek stanovených jejich vnitrostátním právem a při dodržení základních práv této osoby.

63 Obecně je také možné uvažovat o využití dopravních prostředků, jejichž použití nemůže odpor vyžádané osoby účinně zabránit. Z předkládacího rozhodnutí ostatně vyplývá, že dotyčné orgány nakonec takové řešení ve věci v původním řízení navrhly.

64 Nelze však zcela vyloučit, že kvůli výjimečným okolnostem se objektivně ukáže, že odpor kladený vyžádanou sobou při jejím předání nemohly dotyčné orgány předvídat a že jeho důsledkům pro předání nemohlo být přes veškerou péči vynaloženou těmito orgány zabráněno. V tom případě se pravidlo uvedené v čl. 23 odst. 3 první větě rámcového rozhodnutí použije.

65 Předkládající soud tedy musí ověřit, zda ve věci v původním řízení byla zjištěna existence takových okolností.

66 Nadto vzhledem k tomu, že je možné, že předkládající soud dospěje k závěru, že opakovaný odpor kladený vyžádanou sobou ve věci v původním řízení nelze označit za „okolnosti, které jsou mimo kontrolu členských států“, ve smyslu čl. 23 odst. 3 rámcového rozhodnutí, je třeba určit, zda tento závěr znamená, že vykonávající a vystavující orgán již nejsou povinny dohodnout nové datum předání z důvodu uplynutí lhůt stanovených v článku 23 rámcového rozhodnutí.

67 Ačkoli čl. 15 odst. 1 rámcového rozhodnutí jednoznačně stanoví, že vykonávající justiční orgán rozhodne o předání osoby ve lhůtách stanovených v rámcovém rozhodnutí, nelze jen na základě znění tohoto ustanovení určit, zda je po uplynutí těchto lhůt třeba pokračovat ve výkonu evropského zatýkacího rozkazu, a konkrétně zda je vykonávající justiční orgán povinen provést předání po uplynutí lhůt stanovených v článku 23 rámcového rozhodnutí a musí za tím účelem dohodnout s vystavujícím justičním orgánem nové datum předání (viz obdobně rozsudek ze dne 16. července 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 34).

68 V tomto ohledu je třeba uvést, že z ustálené judikatury vyplývá, že zásada vzájemného uznávání, která je „úhelným kamenem“ soudní spolupráce, implikuje na základě čl. 1 odst. 2 rámcového rozhodnutí to, že členské státy jsou v zásadě povinny evropskému zatýkacímu rozkazu vyhovět (viz obdobně rozsudek ze dne 16. července 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 36)

69 Proto vzhledem k ústřednímu postavení povinnosti vykonat evropský zatýkací rozkaz v rámci systému zavedeného rámcovým rozhodnutím a k tomu, že v uvedeném rámcovém rozhodnutí není žádná výslovná zmínka o časovém omezení platnosti této povinnosti, nelze pravidlo zakotvené v čl. 15 odst. 1 rámcového rozhodnutí vykládat tak, že z něj plyne, že vykonávající justiční orgán po uplynutí lhůt stanovených v článku 23 rámcového rozhodnutí již nemůže dohodnout s vystavujícím justičním orgánem nové datum předání nebo že vykonávající členský stát již nemusí vést řízení o výkonu evropského zatýkacího rozkazu (viz obdobně rozsudek ze dne 16. července 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 37).

70 Kromě toho je nutné konstatovat, že i když unijní normotvůrce v čl. 23 odst. 5 rámcového rozhodnutí výslovně upřesnil, že uplynutí lhůt uvedených v čl. 23 odst. 2 až 4 tohoto rozhodnutí implikuje propuštění vyžádané osoby, nachází-li se ještě ve vazbě, nespojil s uplynutím těchto lhůt žádný jiný důsledek, a obzvláště nestanovil, že toto uplynutí zbavuje dotyčné orgány možnosti dohodnout datum předání podle čl. 23 odst. 1 rámcového rozhodnutí nebo zprošťuje vykonávající členský stát povinnosti vyhovět evropskému zatýkacímu rozkazu (viz obdobně rozsudek ze dne 16. července 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 38).

71 Kromě toho výklad čl. 15 odst. 1 a článku 23 rámcového rozhodnutí, podle kterého by vykonávající justiční orgán po uplynutí lhůt uvedených v článku 23 rámcového rozhodnutí již nemusel provést předání vyžádané osoby, ani za tím účelem dohodnout s vystavujícím justičním orgánem nové datum předání, by mohl ohrozit cíl urychlit a usnadnit soudní spolupráci, sledovaný rámcovým rozhodnutím, neboť tento výklad by mohl mimo jiné nutit vystavující členský stát k vydání druhého evropského zatýkacího rozkazu, aby tím umožnil zahájení nového postupu předání ve lhůtách stanovených rámcovým rozhodnutím (viz obdobně rozsudek ze dne 16. července 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 40).

72 Z výše uvedeného vyplývá, že samotné uplynutí lhůt stanovených v článku 23 rámcového rozhodnutí nemůže zbavit vykonávající členský stát povinnosti pokračovat ve výkonu evropského zatýkacího rozkazu a provést předání vyžádané osoby, přičemž dotyčné orgány musí za tím účelem dohodnout nové datum předání (viz obdobně rozsudek ze dne 16. července 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 42).

73 Nicméně v takové situaci z čl. 23 odst. 5 rámcového rozhodnutí vyplývá, že z důvodu uplynutí lhůt stanovených v tomto článku musí být vyžádaná osoba propuštěna, nachází-li se ještě ve vazbě.

74 S přihlédnutím k výše uvedeným úvahám, je třeba odpovědět na položené otázky následujícím způsobem:

— Článek 23 odst. 3 rámcového rozhodnutí musí být vykládán v tom smyslu, že v takové situaci, o jakou se jedná v původním řízení, vykonávající a vystavující justiční orgán dohodnou nové datum předání podle tohoto ustanovení, pokud předání vyžádané osoby ve lhůtě deseti dnů od prvního nového data předání dohodnutého na základě tohoto ustanovení není možné kvůli odporu opakovaně kladenému touto osobou, za předpokladu, že kvůli výjimečným okolnostem nemohly orgány tento odpor předvídat a jeho důsledkům pro předání nemohlo být přes veškerou péči vynaloženou uvedenými orgány zabráněno, což musí ověřit předkládající soud.

— Článek 15 odst. 1 a článek 23 rámcového rozhodnutí musí být vykládány v tom smyslu, že tytéž orgány jsou v případě uplynutí lhůt stanovených v tomto článku 23 nadále povinny dohodnout nové datum předání.

K nákladům řízení

75 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Článek 23 odst. 3 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy, ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009, musí být vykládán v tom smyslu, že v takové situaci, o jakou se jedná v původním řízení, vykonávající a vystavující justiční orgán dohodnou nové datum předání podle tohoto ustanovení, pokud předání vyžádané osoby ve lhůtě deseti dnů od prvního nového data předání dohodnutého na základě tohoto ustanovení není možné kvůli odporu opakovaně kladenému touto osobou, za předpokladu, že kvůli výjimečným okolnostem nemohly orgány tento odpor předvídat a jeho důsledkům pro předání nemohlo být přes veškerou péči vynaloženou uvedenými orgány zabráněno, což musí ověřit předkládající soud.

Článek 15 odst. 1 a článek 23 rámcového rozhodnutí 2002/584, ve znění rámcového rozhodnutí 2009/299, musí být vykládány v tom smyslu, že tytéž orgány jsou v případě uplynutí lhůt stanovených v tomto článku 23 nadále povinny dohodnout nové datum předání.

Podpisy.